

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน
กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
The Political Participations of Youth: A Case Study of the Upper Secondary
School Students in Khanom District, Nakhon Si Thammarat Province

นิพล ปานบัว¹ ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร²
Nipol Panbua, Chanchai Chitlaoarporn

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกล่อมเกลาก่อนทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2566 จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test, One-way ANOVA, Least Significance Difference และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS 25.0 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า เยาวชนในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ และอาชีพของครอบครัว ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนระดับชั้นที่กำลังศึกษาและรายได้ต่อเดือนของครอบครัวมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และการกล่อมเกลาก่อนทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วม; การเมือง; เยาวชน

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of political participations of youth in upper secondary school in Khanom District Nakhon Si Thammarat Province; 2) to determine factors affected their political participations; and 3) to find the relationship between the political socialization and the political participations.

The samples consisted of 230 students at the upper secondary schools in Khanom District in the 2023 academic year. The data collection instrument was a questionnaire. The statistical analysis consisted of percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA,

Received: 2024-01-04 Revised: 2024-01-12 Accepted: 2024-01-17

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม Master of Political Program in Government Graduate School of Siam University. E-mail :nipol_pb@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม Assistant Professor Dr.Dean of Graduate School of Political Science, Siam University. E-mail: chanchaich1@hotmail.com

least significance difference test and Pearson Product – Moment Correlation Coefficient. The level of significance for statistical testing was 0.05.

The research suggested that the level of political participations of youth in upper secondary school was medium. According to the hypothesis testing, gender and occupation of family did not cause any differences in the political participations. Education levels and incomes per month of family did cause any differences in the political participation. However, political socialization caused differences in political participations.

Keywords: participation; politics; youth

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมากกว่า 90 ปี แต่ระยะเวลาที่ผ่านมาประชาธิปไตยของไทยต้องอยู่ในสภาพล้มลุกคลุกคลานอยู่ในวงจรอุบาทว์ทางการเมืองมาโดยตลอด มีการเบียดแทรกของการเป็นเผด็จการเป็นระยะ ๆ และบางครั้งดำรงอยู่ต่อเนื่องเป็นเวลานาน มีการปฏิวัติรัฐประหารที่อ้างความเดือดร้อนของประชาชนและการไม่เป็นประชาธิปไตย ทำให้ในอดีตประชาชนชาวไทยแทบมิได้เข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในทางการเมืองแต่อย่างใด อำนาจส่วนใหญ่ตกอยู่ในกำมือของกลุ่มบุคคลบางกลุ่มรวมทั้งฝ่ายบริหารและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ สิ่งที่ประชาชนได้รับเป็นเพียงการมีสิทธิในการเลือกตั้งเท่านั้น และบางครั้งการเลือกตั้งดังกล่าวก็ยังมีข้อสงสัยในความบริสุทธิ์ ยุติธรรมอีกด้วย (วรศักดิ์ อรรณวน และ ถวิลวดี บุรีกุล, 2548: 1) ที่เป็นเช่นนี้เพราะเราเห็นประชาธิปไตยเป็นเพียงรูปแบบพิธีกรรมในการเข้าสู่อำนาจและการใช้อำนาจ เราจึงมีรัฐธรรมนูญ มีการเลือกตั้ง มีรัฐบาลใช้อำนาจบริหาร รัฐสภาใช้อำนาจนิติบัญญัติ และมีศาลใช้อำนาจตุลาการ แต่สิ่งที่เรายังขาดแคลนหรือมีอยู่เพียงน้อยนิดนั้นคือ ประชาชนคุณภาพที่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีการปฏิบัติตามหลักการหรือคุณลักษณะของความเป็นประชาชนในระบอบประชาธิปไตย การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเลือกตั้ง (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2564: 1) เพราะความเป็นจริงแล้วในชีวิตประจำวันเราเกี่ยวข้องกับการเมืองทั้งสิ้น อาทิ อาบน้ำ ล้างหน้า โดยการใช้น้ำเป็นการใช้ทรัพยากรน้ำ ซึ่งเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ การกำหนดราคาน้ำของผู้มีอำนาจ ถูกหรือแพงขึ้นอยู่กับเขาเหล่านั้น อีกทั้งการเสียภาษีที่ทุกคนล้วนคิดว่าเป็นเรื่องของผู้มีรายได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องยื่นชำระภาษีเงินได้ แต่แท้จริงแล้วคนไทยต้องเสียภาษีกันเกือบทุกคน ดังนั้น เมื่อการเมืองเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างแนบแน่นในทุก ๆ เรื่อง การเมืองจึงมีผลกระทบกับชีวิตของทุกคน โดยที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัวทั้งทางตรงและทางอ้อม จนกล่าวได้ว่าชีวิตคือการเมือง หรือ การเมืองคือชีวิต ดังนั้นในฐานะเจ้าของอำนาจประชาธิปไตยประชาชนจึงควรที่จะสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อสร้างสรรค์การเมือง ทำการเมืองให้ดี เป็นประโยชน์ต่อทุกคน ด้วยการเข้าไปมีสิทธิมีส่วนร่วมแสดงออกทางการเมืองและการบริหารจัดการเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเองและชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ในทางอ้อมหรือที่เรียกว่า “การเมืองระบบตัวแทน” ผ่านการเลือกตั้งรูปแบบต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมทางตรงโดยการเข้าไปมีสิทธิมีส่วนร่วมแสดงออกทางการเมืองและการบริหารจัดการในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น ดังที่เรียกว่า “การเมืองภาคพลเมือง” หรือ “การเมืองภาคประชาชน” โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้แก่ การตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายสาธารณะ การสร้างกติกาและกฎหมายระดับต่าง ๆ เข้าร่วมในการตรวจสอบการ

ทำงานของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ การร่วมในกระบวนการเลือกตั้งทั้งในช่วงก่อนการเลือกตั้ง ช่วงระหว่างการเลือกตั้ง และช่วงหลังการเลือกตั้ง (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2564: 116-118)

จากสภาพปัญหาความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว เมื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมิได้หมายความว่าเฉพาะการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อใช้อำนาจผ่านทางตัวแทนเท่านั้น แต่ประชาชนยังมีส่วนร่วมด้วยตนเองในหลายโอกาส อีกทั้งในความเป็นจริงยังมีคนจำนวนมากที่ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือบางคนมีสิทธิแต่ไม่ไปใช้สิทธิ แต่เมื่อกระบวนการเลือกตั้งหรือการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนได้เกิดขึ้นแล้วก็ถือว่าคนไทยทุกคนมีฐานะเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยย่อมต้องรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้งหรือผลกระทบจากการกระทำของตัวแทน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2564: 118-121) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ภายใต้สิทธิเสรีภาพตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบว่าเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจและเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากน้อยเพียงใด เพราะผู้วิจัยตระหนักดีว่าเยาวชนสามารถเข้าไปมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงการบริหารประเทศอย่างเกิดผลสำเร็จและถือเป็นบุคคลสำคัญที่สามารถเสริมสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกล่อมเกลาทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. เยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน
2. การกล่อมเกลาทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน: กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ตามรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย
  - 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนโดยแบ่งเป็นช่วงก่อนการเลือกตั้ง ช่วงเลือกตั้ง และช่วงหลังเลือกตั้ง และศึกษาปัจจัยด้านการกล่อมเกลาทางการเมืองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้าน ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และสื่อสังคมออนไลน์

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2566 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 539 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2566 จำนวน 230 คน โดยวิธีแทนค่าตามสูตรของ ทาโร ยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (วัลลภ สุขสวัสดิ์, 2561: 76) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับชั้นและเพศ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) (สุพัตรา จุณณะปิยะ, 2551: 119)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษากลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่าง เดือน มีนาคม พ.ศ.2566 ถึง เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ โดยแบ่งเนื้อหา และโครงสร้างของแบบสอบถามเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นตัวแปรได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนของครอบครัว และอาชีพของหัวหน้าครอบครัว ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดแบบตรวจสอบ (Check lists) จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 กระบวนการกล่อมเกลางานการเมืองของเยาวชน ในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน และ สื่อสังคมออนไลน์ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า Rating Scale จำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ช่วงก่อนการเลือกตั้ง ช่วงเลือกตั้ง และช่วงหลังการเลือกตั้ง แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า Rating Scale จำนวน 15 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 สัมภาษณ์เอกสาร ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย หนังสือ ตำรา บทความ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 ทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

3.3 เมื่อได้ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถาม แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ แล้วสรุปออกมาเป็นค่าสถิติร้อยละ

4.2 การคำนวณหาข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) กรณีพบค่าความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม จะวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายกลุ่มเป็นรายคู่อีกครั้งด้วยวิธีของ Fisher's Least Significance Difference (LSD)

4.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ใช้ทดสอบความสัมพันธ์การglomเกลตาทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน: กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

เพศ เป็นเพศหญิง จำนวน 129 คน (ร้อยละ 56.1) และเพศชาย จำนวน 101 คน (ร้อยละ 43.9)

ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรแต่ละกลุ่มและชั้นในแต่ละชั้นภูมิด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน ดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 94 คน (ร้อยละ 40.9) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 73 คน (ร้อยละ 31.7) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 63 คน (ร้อยละ 27.4) รวมทั้งสิ้น 230 ตัวอย่าง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ส่วนใหญ่รายได้ครอบครัวตั้งแต่ 10,001-30,000 บาท จำนวน 111 คน (ร้อยละ 48.3) รองลงมา คือ มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 90 คน (ร้อยละ 39.1) รายได้ตั้งแต่ 30,001-50,000 บาท จำนวน 26 คน (ร้อยละ 11.3) และมีรายได้ตั้งแต่ 50,001 บาทขึ้นไปจำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.3)

อาชีพหลักของครอบครัว ส่วนใหญ่จะรับจ้าง/ทำสวน จำนวน 95 คน (ร้อยละ 41.3) รองลงมา คือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 66 คน (ร้อยละ 28.7) เกษตรกร จำนวน 28 คน (ร้อยละ 12.2) พนักงานบริษัท/นักธุรกิจ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 7.8) และ อื่น ๆ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 5.7) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/ลูกจ้างของรัฐ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 3.9) และพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.4)

ผลการวิเคราะห์ความเห็นต่อปัจจัยglomเกลตาทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีระดับการglomเกลตาทางการเมืองภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 โดยปัจจัยglomเกลตาด้านสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 3.66 รองลงมาคือ ด้านกลุ่มเพื่อน มีค่าเฉลี่ย 3.55 ด้านสื่อสังคมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย 3.14 ด้านครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 3.04 และด้านสื่อมวลชน มีค่าเฉลี่ย 2.88 ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงระดับความเห็นต่อปัจจัยglomเกลตาทางการเมือง

การglomเกลตาทางการเมือง	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
ด้านที่ 1 ครอบครัว	3.04	0.732	ปานกลาง	4
ด้านที่ 2 สถาบันการศึกษา	3.66	0.652	ปานกลาง	1

การกล่อมเกลາทางการเมือง	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
ด้านที่ 3 กลุ่มเพื่อน	3.55	0.770	ปานกลาง	2
ด้านที่ 4 สื่อมวลชน	2.88	0.837	ปานกลาง	5
ด้านที่ 5 สื่อสังคมออนไลน์	3.14	0.867	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวม	3.25	0.530	ปานกลาง	

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

ความเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.40 โดยระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองช่วงก่อนการเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 2.49 รองลงมาคือ ช่วงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.48 และช่วงหลังเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ย 2.23 ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
ช่วงก่อนการเลือกตั้ง	2.49	1.100	ปานกลาง	1
ช่วงเลือกตั้ง	2.48	1.038	ปานกลาง	2
ช่วงหลังเลือกตั้ง	2.23	1.047	ต่ำ	3
ค่าเฉลี่ยรวม	2.40	0.935	ปานกลาง	

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านเพศ พบว่า เยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 ปัจจัยด้านระดับชั้นปีที่กำลังศึกษา พบว่า เยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับ กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับ กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สรุป กลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามลำดับ

3.3 ปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือนของครอบครัว พบว่า เยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่รายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่อเดือนของครอบครัวไม่เกิน 10,000 บาท กับ กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่อเดือนของครอบครัวตั้งแต่ 30,001-50,000 บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่อเดือนของครอบครัว 30,001-50,000 มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่า

3.4 ปัจจัยด้านอาชีพหลักของครอบครัว พบว่า เยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่อาชีพหลักของครอบครัวต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกล่อมเกลาก่อนการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า

การทดสอบความสัมพันธ์การกล่อมเกลาก่อนการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) ผลคือ การกล่อมเกลาก่อนการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์ 0.543 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์การกล่อมเกลาก่อนการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวแปร	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	การกล่อมเกลาก่อนการเมือง
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	-	.543**
การกล่อมเกลาก่อนการเมือง	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยเยาวชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองช่วงก่อนการเลือกตั้งสูงสุด รองลงมาเป็นช่วงเลือกตั้ง และช่วงหลังเลือกตั้งเยาวชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ตามลำดับ และจากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่อยู่ในระดับปานกลางนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ นาถชญา ตรีปัญญา (2548: ข) ที่ทำการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทยซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และ สำราญ วิเศษ (2554: บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนครพนมซึ่งอยู่ในระดับ

ปานกลาง และยังสอดคล้องกับ จีรารัตน์ นภาดล (2550: บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยทองสุขซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานที่ 1

ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับชั้นที่กำลังศึกษาและรายได้ต่อเดือนของครอบครัวมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนาธิป ธนะรัช (2559: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่าปัจจัยชั้นปีที่กำลังศึกษาและคณะที่กำลังศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับการศึกษาของ พรฤดี เอี่ยมสำอางค์ (2560: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตบางซื่อ จังหวัดกรุงเทพฯ

ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเชาว์ ภูพลผัน (2559: บทคัดย่อ) ที่พบว่าเพศมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ไม่แตกต่างกัน และในด้านอาชีพหลักของครอบครัวมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธกันย์ ฤทธิสนธิ (2552: บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยพบว่านิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีหัวหน้าครอบครัวประกอบอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน นั้นหมายความว่าเยาวชนจะเพศชายหรือเพศหญิง หรือจะมาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็ไม่แตกต่างกันหรือไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่นั้นมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันส่วนใหญ่อยู่กับกลุ่มเพื่อนหรือสถานศึกษาเป็นหลัก และเนื่องด้วยกลุ่มเพื่อนจะมีการพบปะสนทนากันเป็นประจำมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก สามารถกระตุ้นให้บุคคลในกลุ่มมีทัศนคติคล้ายตาม อีกทั้งในสถานศึกษายังปลูกฝังการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบกับในสังคมปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์ที่เชื่อมโยงถึงกันเปรียบดังสังคมที่ไร้พรมแดน เช่น Facebook, Twitter, Instagram เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ทำให้การสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันทำได้อย่างไร้ข้อจำกัด ส่งผลให้ปัจจัยทางภูมิหลังด้านครอบครัวที่เกี่ยวกับเพศและอาชีพอาจมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนน้อยลง และพึงสังเกตได้จากผลการวิจัยในส่วนปัจจัยการกล่อมเกลารวมถึงการเมือง ที่อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยด้านสถาบันการศึกษาจะมีลำดับสูงสุด ตามด้วยด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านครอบครัว และด้านสื่อมวลชน ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกล่อมเกลารวมถึงการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานที่ 2

การกล่อมเกลารวมถึงการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า การกล่อมเกลารวมถึงการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าตัวแปรด้านการglomerationทางการเมืองมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทรกันย์ ฤทธิสนธิ (2552: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า การglomerationทางการเมืองของนิสิตที่ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ พลิชฐ์ ลั่นเรืองฤทธิ์ (2553: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตบางแสน พบว่า การglomerationทางการเมืองของนิสิต มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ฟาติมา ไทยเศรษฐ (2559: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาสถาบันในกระบวนการglomerationทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสถาบันในกระบวนการglomerationทางการเมืองในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นเดียวกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองหลังเลือกตั้งจะอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมประชาธิปไตยควรให้ความสำคัญในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในทุก ๆ มิติ หรือการเปิดช่องทางติดต่อสื่อสารเพื่อแจ้งเหตุทุจริตต่าง ๆ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าเยาวชนจะแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นส่วนใหญ่เมื่อไม่เห็นด้วยหรือไม่พอใจการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ

2. ระดับปัจจัยglomerationทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยglomerationด้านสถาบันการศึกษาอยู่ในลำดับสูงสุด ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนในหลักสูตรหน้าที่พลเมืองหรือหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นพลเมือง รวมถึงการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยผ่านกิจกรรม อย่างเช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการสภานักเรียนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น ในส่วนปัจจัย รองลงมาคือกลุ่มเพื่อนซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงสมาชิกของกลุ่มให้สามารถเข้ามาสนใจการเมืองได้ ดังนั้น สถานศึกษาควรใช้จุดเด่นตรงนี้ปลูกฝังให้นักเรียนมีความเข้าใจเพื่อสามารถถ่ายทอดค่านิยม ทศณคติหรือความเชื่อทางการเมืองแก่สมาชิกในกลุ่ม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชครั้งนี้พบว่า ปัจจัยการglomerationทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็นที่อาจเป็นประโยชน์ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านปัจจัยการกล่อมเกลาทางการเมือง

1.1 ครอบครัว จากผลการวิจัย ควรส่งเสริมให้ครอบครัวของเยาวชนมีการสนทนาพูดคุยเรื่องการเมืองเพื่อให้มีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองมากขึ้น เนื่องจากการพูดคุยแสดงเหตุผลร่วมกันมีอิทธิพลต่อตัดสินใจของครอบครัว

1.2 สถาบันการศึกษา จากผลการวิจัย ควรส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกคนในโรงเรียนแสดงความคิดเห็นทางการเมืองหรือสอดแทรกแนวคิดทางการเมืองในการเรียนการสอนให้มากขึ้น

1.3 กลุ่มเพื่อน จากผลการวิจัย ควรส่งเสริมให้เกิดความสนใจเรียนรู้การเมืองเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มคล้อยตามความคิดเห็นทางการเมืองที่ถูกต้อง เนื่องจากเยาวชนจะใช้ชีวิตประจำวันอยู่กับกลุ่มเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลมากต่อการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ภายในกลุ่ม

1.4 สื่อมวลชน จากผลการวิจัย ควรส่งเสริมให้เยาวชนเปิดรับสื่อที่หลากหลาย รวมถึงการเลือกรับฟังข่าวสารจากผู้ประกาศ พิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการ ที่มีความเป็นกลางทางการเมืองไม่มีอคติ เนื่องจากสื่อมวลชนมีส่วนสำคัญที่ทำให้เยาวชนทราบข่าวสารทางการเมืองอย่างตรงไปตรงมา

1.5 สื่อสังคมออนไลน์ จากผลการวิจัย เยาวชนจะติดตามข่าวสารทางการเมือง นโยบายหาเสียงที่สนใจ แบ่งปันหรือส่งต่อข้อมูลข่าวสารรวมถึงแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ผ่านทาง TikTok และ Facebook เป็นหลัก หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือหน่วยงานเกี่ยวข้อง ควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เหมาะสมผ่านช่องทางรับสารที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย

ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1.6 ช่วงก่อนการเลือกตั้ง จากผลการวิจัย ควรส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมเสนอแนะนโยบายหรือความต้องการต่อหน่วยงานของรัฐ หรือพรรคการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในท้องถิ่นให้มากขึ้น

1.7 ช่วงเลือกตั้ง จากผลการวิจัย ควรส่งเสริมให้เยาวชนเข้าไปมีบทบาทในช่วงเลือกตั้งโดยการสมัครรับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในวันเลือกตั้งตามสิทธิที่กฎหมายเปิดโอกาส เช่น การปฏิบัติหน้าที่ลูกเสืออาสา กกต. หรือ รด.จิตอาสา ทุกครั้งที่มีโอกาสนอกจากกรณีการเลือกตั้ง

1.8 ช่วงหลังการเลือกตั้ง จากผลการวิจัย เยาวชนจะแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เมื่อเห็นว่าหน่วยงานของรัฐบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่ยุติธรรม ดังนั้นหน่วยงานของรัฐควรมีช่องทางในการรับฟังปัญหาเหล่านั้นเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2566 ในอำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เท่านั้น สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมภาพรวมทั้งโรงเรียน เพื่อสามารถอธิบายผลการศึกษากการมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมได้ เพราะการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน และเพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการส่งเสริมเพื่อกระตุ้นพฤติกรรมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเยาวชนมากขึ้น อันจะทำให้เขาเหล่านั้นเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง (References)

- จิรารัตน์ นภาดล. (2550). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
วิทยาลัยทองสุข. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์). มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- ชนาธิป ธนะรัช. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์).
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นาถญา ตรีปัญจศิลป์. (2548). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบัน
พระปกเกล้า.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2548). ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy).
กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- พรฤดี เอี่ยมสำออง. (2560). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตบางซื่อ. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พลิชฐ์ ลั่นเรืองฤทธิ์. (2553). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา วิทยาเขตบางแสน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์). มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- ฟาติมา ไทยเศรษฐ. (2559). สถาบันในกระบวนการกล่อมเกลางานการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(รัฐศาสตร์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภัทรกันย์ ฤทธิสนธิ์. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์). มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- วัลลภ สุขสวัสดิ์. (2561). การวิจัยเชิงปริมาณทางรัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมเชาว์ ภูพลพันธ์. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยาง
ตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. การค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- สุพัตรา จุณณะปิยะ. (2551). คู่มือการวิจัยทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ ฯ: ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2564). คู่มือวิทยากร หลักสูตร “พลเมืองคุณภาพ” (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ.2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- สำราญ วิเศษ. (2554). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนครพนม.
วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

